

Μουσείο Ακρόπολης
Διεύθυνση Συλλογών και Εκθέσεων
Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

Με τη θεά Αθηνά οδηγό...στους μύθους θα βρεθώ!

**Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα για μαθητές Νηπιαγωγείου
και Α' μέχρι Γ' τάξης Δημοτικού**

Υλικό προετοιμασίας και αξιοποίησης

Μουσείο Ακρόπολης
Διεύθυνση Συλλογών και Εκθέσεων
Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	3
Περιγραφή προγράμματος	3
Στόχοι του προγράμματος - μουσειοπαιδαγωγικές μέθοδοι υλοποίησης	5
Οδηγίες χρήσης υλικού	6
Σύνδεση με τη διδακτέα ύλη	8
ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ	9
Πληροφορίες	10
❖ Η Ακρόπολη.....	10
❖ Το Μουσείο Ακρόπολης	14
❖ Η θεά Αθηνά και οι μύθοι της	19
Εποπτικό υλικό	22
Συμπεριφορά στο Μουσείο	27
ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ.....	28
Προτεινόμενες Δραστηριότητες	29
Ενδεικτική Βιβλιογραφία	31

Εισαγωγή

Η οργάνωση και η προετοιμασία της σχολικής επίσκεψης και συμμετοχής σε εκπαιδευτικό πρόγραμμα, που υλοποιείται από τους αρχαιολόγους του Τμήματος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων του Μουσείου Ακρόπολης, είναι ένα σημαντικό συστατικό της επιτυχίας του προγράμματος. Εκτός από την περιήγηση μέσα στους χώρους του Μουσείου και τη γνωριμία των παιδιών με τα αντικείμενα, την ιστορία, την τέχνη και το παρελθόν τους, κρίνεται ως μείζονος σημασίας, η δημιουργία γόνιμου εδάφους για να καλλιεργηθεί η γνώση που θα λάβουν. Σε αυτό το πλαίσιο παραθέτουμε το παρόν υλικό που θα μπορέσετε να αξιοποιήσετε στην τάξη πριν την επίσκεψη στο Μουσείο και την πραγματοποίηση του προγράμματος για να διευκολύνετε τη λήψη της γνώσης, αλλά και μετά την επίσκεψη.

Περιγραφή προγράμματος

Έχετε επιλέξει το εκπαιδευτικό πρόγραμμα με θεματική «*Με τη θεά Αθηνά οδηγώ...στους μύθους θα βρεθώ!*» που απευθύνεται σε μαθητές **Νηπιαγωγείου και Α΄- Γ΄ τάξης Δημοτικού**. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα που προσκαλεί τους μαθητές να περπατήσουν μαζί με τους αρχαιολόγους του Μουσείου μια διαδρομή γεμάτη μύθους και διασκεδαστικές περιπέτειες. Μέσα από επιλεγμένα εκθέματα τα παιδιά ανακαλύπτουν τα μυστικά της ξεχωριστής θεάς Αθηνάς, της σοφής και γενναίας προστάτιδας της πόλης και μαθαίνουν για την Ακρόπολη και την ιστορία της. Κατά τη διάρκεια του προγράμματος πραγματοποιείται περιήγηση σε όλους τους εκθεσιακούς χώρους του Μουσείου της Ακρόπολης, όπου, μπροστά σε επιλεγμένα εκθέματα, αφηγούμαστε γνωστούς μύθους που έχουν αποτελέσει πηγή έμπνευσης για τα συγκεκριμένα έργα και προσπαθούμε να αντιληφθούμε πως παρουσιάζονται καλλιτεχνικά.

Η περιήγηση ξεκινά από τον 3ο όροφο και την αίθουσα του Παρθενώνα, ακολουθεί ο 1ος όροφος και η αίθουσα Αρχαϊκής Ακρόπολης και καταλήγουμε στο ισόγειο και την αίθουσα Κλιτύων, ώστε μετά την ολοκλήρωση της περιήγησης να βγούμε από την έκθεση και να κατευθυνθούμε προς το Εκπαιδευτικό Κέντρο.

Η συνολική διάρκεια του προγράμματος είναι 90' (εκτιμώμενη διάρκεια) και διαρθρώνεται σε 3 μέρη:

1. Έναρξη προγράμματος:

Συγκεντρωνόμαστε στο ισόγειο του Μουσείου κοντά στις μακέτες με τις διαφορετικές χρονικές φάσεις του λόφου της Ακρόπολης. Ο αρχαιολόγος σας καλωσορίζει και εξηγεί στην ομάδα σας το πρόγραμμα στο οποίο πρόκειται να συμμετάσχετε. Στη συνέχεια, συζητάμε εν συντομία για την αρχαία ελληνική μυθολογία, για τη θεά Αθηνά και πως αυτή συνδέεται με τον χώρο της Ακρόπολης και το Μουσείο της. Μαζί με τους μαθητές αναζητούμε τις πηγές από όπου αντλούμε τις πολύτιμες πληροφορίες για το συγκεκριμένο θέμα και ανακαλύπτουμε πώς τα εκθέματα του Μουσείου συμβάλλουν στη γνώση μας για το παρελθόν.

Στη συνέχεια χρησιμοποιούμε όλοι μαζί τους ανελκυστήρες του Ισογείου για να ανέβουμε στον 3^ο όροφο και την αίθουσα του Παρθενώνα.

2. Περιήγηση στο Μουσείο:

Οι μαθητές, καθοδηγούμενοι από τον αρχαιολόγο, περιηγούνται σε διάφορους χώρους της μόνιμης έκθεσης και συμμετέχουν σε ένα παιχνίδι παρατήρησης και αναζήτησης των παραστάσεων που σχετίζονται με τους μύθους της θεάς Αθηνάς, πάνω σε αρχιτεκτονικά και ελεύθερα γλυπτά και ανάγλυφα. Σε κάθε στάση γίνεται αφήγηση των σχετικών αρχαίων ελληνικών μύθων και περιγραφή του αντικειμένου. Η παρουσίαση συνοδεύεται από βοηθητικό εποπτικό υλικό.

3. Εκπαιδευτική δράση:

Μετά την ολοκλήρωση της περιήγησης, οι μαθητές μεταφέρονται στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο πραγματοποίησης ποικίλων εκπαιδευτικών και εικαστικών εργαστηρίων στο ισόγειο του Μουσείου Ακρόπολης και συμμετέχουν σε βιωματικές εκπαιδευτικές δράσεις, σχετικές με το θέμα του συγκεκριμένου προγράμματος. Το είδος της εκπαιδευτικής δράσης που αφορά στους μαθητές του Νηπιαγωγείου και της Α' τάξης Δημοτικού διαφέρει από αυτήν που προσφέρεται για τους μαθητές των τάξεων Β' και Γ' Δημοτικού.

Στόχοι του προγράμματος - μουσειοπαιδαγωγικές μέθοδοι υλοποίησης

Στόχοι

Οι μαθητές:

- ❖ Να γνωρίσουν το Μουσείο Ακρόπολης και τις συλλογές του και να κατανοήσουν την αξία του μέσω της αυθεντικότητας και της υλικότητας των μουσειακών αντικειμένων.
- ❖ Να αντιληφθούν την έννοια του παρελθόντος και του χρόνου.
- ❖ Να αναπτύξουν σεβασμό για την πολιτιστική κληρονομιά.
- ❖ Να αναπτύξουν και να ενισχύσουν δεξιότητες όπως παρατηρητικότητα, δημιουργικότητα, φαντασία και κριτική σκέψη.
- ❖ Να κατανοήσουν την έννοια της φανταστικής αφηγηματικής προσέγγισης ως μέσο ερμηνείας και κατανόησης της πραγματικής ζωής.
- ❖ Να καλλιεργήσουν την αισθητική τους και να ενισχύσουν την συναισθηματική τους νοημοσύνη.
- ❖ Να ψυχαγωγηθούν.
- ❖ Να αποκτήσουν νέα ενδιαφέροντα και εμπειρίες.

Μουσειοπαιδαγωγικές μέθοδοι

- ❖ **Αφήγηση**
- ❖ **Ανακαλυπτική μέθοδος:**
 - Παιχνίδι εξερεύνησης στον μουσειακό χώρο.
 - Παρατήρηση και μελέτη των μουσειακών αντικειμένων, αυθεντικών ή αντιγράφων.
- ❖ **Μαιευτική μέθοδος:**
 - Κατευθυνόμενη συζήτηση που βασίζεται στον συνεχή διάλογο με τους μαθητές και στοχεύει στο να εκμαιεύσει πληροφορίες που ήδη κατέχουν.
- ❖ **Δημιουργική έκφραση των παιδιών μέσα από τη ζωγραφική και τη χαρτοκοπτική.**
- ❖ **Θεατρικό παιχνίδι, με την τεχνική των «tableaux vivants».**
- ❖ **Χρήση διαδραστικού πίνακα** για εκπαιδευτικό παιχνίδι αντιστοίχισης και εμπέδωσης των προσφερόμενων με το πρόγραμμα γνώσεων.

Οδηγίες χρήσης υλικού

Το παρακάτω υλικό περιλαμβάνει συνοπτικές πληροφορίες για το θέμα που θα εξεταστεί κατά το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, την Ακρόπολη και το Μουσείο Ακρόπολης καθώς και εποπτικό υλικό και συνδέσμους για να αποκτήσετε επιπλέον πληροφορίες αν το επιθυμείτε. Παράλληλα παραθέτουμε μια ενδεικτική βιβλιογραφία για τα προαναφερόμενα σε περίπτωση που θέλετε να ερευνήσετε περαιτέρω ή να εμπλουτίσετε τις γνώσεις σας. Σκοπός του παρόντος υλικού είναι να εξοικειωθούν οι μαθητές με τον χώρο, τον χρόνο και τη θεματική εξασφαλίζοντάς τους το απαραίτητο χρονικό διάστημα για την ωρίμανση της ιδέας της επίσκεψης σε έναν χώρο πολιτισμού και κατ' επέκταση την επιθυμία για μια πιο ουσιαστική γνωριμία με αυτόν και εμπλουτισμό των γνώσεων τους. Εσείς θα επιλέξετε τους τρόπους αξιοποίησης του υλικού ανάλογα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες και τα ενδιαφέροντά των μαθητών σας. Ωστόσο, ως επιπλέον πιθανούς τρόπους διαχείρισης του υλικού θα μπορούσαμε να προτείνουμε τα εξής:

1. Διαβάστε πολύ προσεκτικά τα κείμενα και περιηγηθείτε πρώτα εσείς στα προτεινόμενα links. Σχεδιάστε τον τρόπο επικοινωνίας της πληροφορίας στους μαθητές σας. Στόχος του προγράμματος είναι να λάβουν τη γνώση για το συγκεκριμένο θέμα αλλά παράλληλα όλοι επιθυμούμε να ψυχαγωγηθούν εποικοδομητικά. Παράλληλα επιθυμούμε να συμβάλλουμε στην ανάπτυξη δεξιοτήτων όπως η παρατήρηση, η συνεργασία, η ορθή κοινωνική συμπεριφορά σε πολυσύχναστους χώρους με συγκεκριμένους κανονισμούς, ο σεβασμός στα πολιτιστικά αγαθά που αποτελούν τεκμήρια μνήμης και ιστορίας. Η ουσιαστική συμμετοχή τους μετατρέπει σε σημαντικούς κοινωνούς πολιτισμού.
2. Παρακολουθήστε με τους μαθητές σας μέσα στην τάξη τα σύντομα βίντεο που προτείνονται με τους συνδέσμους. Με τον τρόπο αυτόν τα παιδιά αποκτούν μια πρώτη επαφή με το Μουσείο και τις συλλογές του, και μέσα από την εξοικείωση εμπλέκονται συναισθηματικά και πνευματικά.
3. Χρησιμοποιήστε το εισαγωγικό κείμενο για το Μουσείο Ακρόπολης και την Ακρόπολη και ενθαρρύνετε τους μαθητές να αναζητήσουν περισσότερα για την ιστορία του Ιερού Βράχου, το Μουσείο και τη θεά Αθηνά στο διαδίκτυο ή στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης με τη βοήθεια κάποιου ενήλικου συνοδού. Έτσι θα έχουν τη δυνατότητα να

χρησιμοποιήσουν έναν μέσο οικείο γι' αυτούς, τις νέες τεχνολογίες, για εξερεύνηση πέρα από τα όρια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σε περίπτωση που κάποιοι μαθητές σας έχουν ήδη επισκεφθεί τόσο τον λόφο της Ακρόπολης, όσο και το Μουσείο της Ακρόπολης καλό θα ήταν να τους ζητηθεί να επικοινωνήσουν τις εντυπώσεις τους έτσι ώστε να ανοίξει η συζήτηση πάνω στο θέμα.

4. Συζητήστε παρέα το εισαγωγικό κείμενο για τη αρχαία ελληνική μυθολογία και τη θεά Αθηνά.
5. Δοκιμάστε να εντάξετε την προετοιμασία για την επίσκεψη στο Μουσείο σε κάποιο από τα μαθήματα του ωρολόγιου προγράμματός σας.
6. Παράλληλα, στο πλαίσιο σύνδεσης της μουσειακής μάθησης και εμπειρίας με το σχολείο και την εκπαιδευτική διαδικασία το εν λόγω υλικό αλλά και το ίδιο το πρόγραμμα θα μπορούσε να συνδεθεί με την ύλη συγκεκριμένων μαθημάτων (βλ. παρακάτω).

Μουσείο Ακρόπολης
Διεύθυνση Συλλογών και Εκθέσεων
Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

Σύνδεση με τη διδακτέα ύλη

1. Ιστορία, Γ Δημοτικού
2. Μελέτη Περιβάλλοντος, Α-Β' Δημοτικού
3. Θεατρική Αγωγή
4. Εικαστικά, Γ' Δημοτικού
5. Εργαστήρια Δεξιοτήτων

Μουσείο Ακρόπολης
Διεύθυνση Συλλογών και Εκθέσεων
Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ

Πληροφορίες

Η Ακρόπολη

Η Ακρόπολη, το άκρον της πόλης, είναι ένας χαμηλός λόφος που δεσπόζει στο κέντρο της σύγχρονης Αθήνας. Η ιστορία του χάνεται στα βάθη του χρόνου. Μπορεί για τους περισσότερους σήμερα να ταυτίζεται με τα σπουδαία οικοδομήματα του Περικλείου αρχιτεκτονικού

προγράμματος των μέσων του 5^{ου} αι. π.Χ. αλλά ο ιερός λόφος γνώρισε πολλές αλλαγές κατά τη διάρκεια των αιώνων.

Στην αρχή της ιστορίας του, κατά την **Υστερη Νεολιθική Εποχή (4.000-3200π.Χ.)**, οι άνθρωποι

της Αττικής επιλέγουν την κορυφή και τις πλαγιές του ως τόπο κατοικίας καθώς ο βράχος είναι ένα φυσικό οχυρό και στους πρόποδες του υπάρχουν φυσικές πηγές με πόσιμο νερό. Αργότερα, **κατά τη μυκηναϊκή εποχή (1600-1100π.Χ.)** στην κορυφή του βράχου κατασκευάζεται το ανακτορικό συγκρότημα του τοπικού ηγεμόνα με διοικητικά κτήρια, κατοικίες των ευγενών και ιερά για τη θεά Αθηνά. Για την ενίσχυση της οχύρωσης της Ακρόπολης προστίθεται ένα ισχυρό τείχος γύρω στα μέσα του 13^{ου} αι π.Χ.

Γύρω στον **8^ο αι. π.Χ.** η Ακρόπολη μεταμορφώνεται αποκλειστικά σε ιερό χώρο με κυρίαρχη λατρεία αυτή της θεάς Αθηνάς όπως καταδεικνύουν τα λίγα κατάλοιπα των γεωμετρικών πλινθόκτιστων ναών της.

Μέσα στον **6^ο αι. π.Χ.** ο λόφος αρχίζει να αντανakλά τη σταδιακή ανάπτυξη και άνθιση της Αθήνας. Νέοι, λίθινοι

μνημειακοί ναοί αναγείρονται στη θέση των προηγούμενων και ο τόπος γεμίζει με αφιερώματα των Αθηναίων προς την αγαπημένη τους θεά.

Μια θεά – πολλές λατρείες

Η λατρεία της θεάς Αθηνάς πάνω στην Ακρόπολη δεν ήταν μία αλλά περισσότερες, καθώς η θεά είχε πολλές υποστάσεις. Έτσι, σε κάθε εποχή υπήρχαν περισσότεροι από ένας ναοί και βωμοί γι' αυτήν. Οι δύο βασικές λατρείες της ήταν αυτές της Αθηνάς Πολιάδας - προστάτριας της πόλης- που τοποθετείται στη βόρεια πλευρά του λόφου και της Αθηνάς Παρθένου ή Προμάχου -πολεμική Αθηνά- στη νότια πλευρά. Λατρευόταν επίσης ως Αθηνά Νίκη, Αθηνά Εργάνη, Αθηνά Υγεία κ.ά.

Μουσείο Ακρόπολης
Διεύθυνση Συλλογών και Εκθέσεων
Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

Η αυγή του 5^{ου} αι. π.Χ. βρίσκει τους Αθηναίους αντιμέτωπους με τον μεγαλύτερο στρατό της εποχής, αυτόν της Περσικής αυτοκρατορίας. Αμέσως μετά τη νίκη τους στη μάχη του Μαραθώνα, οι Αθηναίοι ξεκινούν την ανέγερση ενός νέου ναού για τη θεά Πρόμαχο ή Παρθένο στη θέση του προηγούμενου του 6^{ου} αι. π.Χ., ώστε να ευχαριστήσουν τη θεά για τη βοήθεια που τους προσέφερε στη μάχη.

Για την περσική καταστροφή
<https://www.theacropolismuseum.gr/polymesikes-efarmoges/oi-perses-katastrefoyn-tin-akropoli-tis-athinas-480-ph-binteo>

Άλλες λατρείες στην Ακρόπολη

Εκτός από την Αθηνά στην Ακρόπολη λατρεύονταν κι άλλες θεότητες τόσο πάνω στον βράχο όσο και στις πλαγιές. Μερικές από αυτές ήταν η Αρτέμις Βραυρωνεία, η Αφροδίτη, ο Δίας ο Ποσειδώνας, ο Πάνας, ο Απόλλωνας κ.ά.,

<https://www.theacropolis-museum.gr/node/25145>

<https://www.theacropolis-museum.gr/i-aithoysa-ton-klityon-tis-akropolis/ta-iera>

Περισσότερα για του ναούς της κλασικής εποχής

<https://www.theacropolismuseum.gr/ekthesiakoi-horoi/i-aithoysa-toy-parthenona>

<https://www.theacropolismuseum.gr/athina-parthenos-oi-epigrafes>

<https://www.theacropolismuseum.gr/o-naos-tis-athinas-nikis>

<https://www.theacropolismuseum.gr/erehtheio>

Δέκα χρόνια αργότερα, το 480 π.Χ., ο ημιτελής αυτός ναός όπως και ολόκληρη η αρχαϊκή

Ακρόπολη καταστρέφεται από τους Πέρσες όταν καταφτάνουν για δεύτερη φορά εναντίον των ελληνικών πόλεων-κρατών. Παρά καταστροφή της Ακρόπολης οι περσικοί πόλεμοι αποτελούν την καμπή εκείνη της ιστορίας που μετέτρεψε την Αθήνα σε ηγέτιδα δύναμη του Αιγαίου και της δηλιακής συμμαχίας. Έτσι, **33 χρόνια μετά** οι Αθηναίοι υπό την ηγεσία του Περικλή ξεκινούν την οικοδόμηση νέων και πιο μεγαλόπρεπων ναών που θα αντικαταστήσουν τους κατεστραμμένους αρχαϊκούς αλλά και θα προβάλλουν παντού το μεγαλείο και τη δύναμη της Αθηναϊκής δημοκρατίας. Αυτή την εποχή αρχίζουν να κατασκευάζονται σπουδαίοι ναοί όπως ο Παρθενώνας, το Ερέχθειο, ο Ναός της Αθηνάς Νίκης κ.α. Οι κάτοικοι της Αθήνας ανεβαίνουν στην Ακρόπολη για να πάρουν μέρος στις μεγάλες γιορτές προς τιμή της θεάς

Αθηνάς αλλά και να της προσφέρουν δώρα, άλλοτε μικρά από φθηνά υλικά και άλλοτε πανάκριβα όπως τα μαρμάρινα αγάλματα, είτε για να την παρακαλέσουν να σταθεί δίπλα

τους σε δύσκολες στιγμές, είτε για να την ευχαριστήσουν για τη βοήθεια που τους έδωσε όταν τη ζήτησαν.

Εκτός από τους ναούς της θεάς Αθηνάς στον λόφο της Ακρόπολης συγκεντρώνονται κι άλλες λατρείες τόσο πάνω στην επιφάνεια του βράχου όσο και στις πλαγιές. Από τις σημαντικότερες είναι αυτή της Αρτέμιδας Βραυρωνείας, της οποίας ο ναός αποτελεί ουσιαστικά παράρτημα του ιερού της στη Βραυρώνα της Ανατολικής Αττικής. Στη βόρεια πλαγιά του λόφου μέσα στο βραχώδες και κατάφυτο τοπίο ιδρύονται ιερά για τον Πάνα, τον Απόλλωνα, τον Δία, και την Αφροδίτη. Δύο πολύ σημαντικά ιερά για τους Αθηναίους

ιδρύονται ανάμεσα σε άλλα στη Νότια Πλαγιά της Ακρόπολης. Πρόκειται για το ιερό του Ασκληπιού, που λειτουργεί και ως θεραπευτήριο, και για το ιερό και το θέατρο του Διονύσου, όπου διαδραματίζονται οι δραματικοί αγώνες κατά τη διάρκεια των μεγάλων Διονυσίων.

Μετά την εποχή του Περικλή η Ακρόπολη παραμένει το σημαντικότερο ιερό της πόλης πάντα αφιερωμένο στη θεά Αθηνά, μέχρι την επικράτηση του χριστιανισμού. Στις **αρχές του 6^{ου} αι. μ.Χ.** ο Παρθενώνας μετατρέπεται σε εκκλησία. Οι περιπέτειες της Ακρόπολης συνεχίζονται όταν τον **13^ο αι.** μετά τη τέταρτη Σταυροφορία οι Φράγκοι καταλαμβάνουν

την Αθήνα, μετατρέπουν τον Παρθενώνα σε καθολική εκκλησία και προσαρμόζουν τα υπόλοιπα κτήρια σε παλάτια. Κατά την Οθωμανική κυριαρχία (**1456-1833**) στην Ακρόπολη εγκαθίσταται η Οθωμανική φρουρά και ο Παρθενώνας μετατρέπεται σε τζαμί. Το **1687** αποτέλεσε μια καθοριστική στιγμή για την αλλαγή της όψης του βράχου της Ακρόπολης. Την περίοδο του Βενετοτουρκικού πολέμου ο στρατός των Βενετών με στρατηγό τον Μοροζίνι πολιορκούν την Ακρόπολη. Κατά τη διάρκεια της πολιορκίας οι Βενετοί στρέφουν τα κανόνια τους προς τον Παρθενώνα και τον

Περισσότερα για την ιστορία της Ακρόπολης και των μνημείων της :

- http://odysseus.culture.gr/h/3/gh351.jsp?obj_id=2384
- http://odysseus.culture.gr/h/3/gh3530.jsp?obj_id=2384
- <https://www.theacropolismuseum.gr/polymesikes-efarmoges/hronologio-diadrastiki-efarmogi>
- [https://www.acropolismuseumkids.gr/video/8-mia-parakseni-volta-syn-akropoli.html](https://www.acropolismuseumkids.gr/video/8-mia-parakseni-volta-stin-akropoli.html)

βομβαρδίζουν. Καθώς οι Οθωμανοί είχαν αποθηκεύσει το μπαρούτι τους μέσα στον ναό, το πλήγμα που επιφέρουν οι κανονιοβολισμοί του Μοροζίνι είναι μοιραίο, όταν η εκρηκτική

ύλη σκάει και καταστρέφεται το μεγαλύτερο μέρος του ναού. Οι Βενετοί καταφέρνουν να επικρατήσουν για ένα χρόνο στην Αθήνα κι έπειτα η πόλη και η Ακρόπολη ανακαταλαμβάνεται από τους Οθωμανούς.

Για τις περιπέτειες του
Παρθενώνα
<https://www.theacropolismuseum.gr/node/25141>

Εκείνη την εποχή ξεκινά και η απομάκρυνση τμημάτων της διακόσμησης του Παρθενώνα σε χώρες της

Ευρώπης. Μετά την έκρηξη, πολλά θραύσματα από τον Παρθενώνα διασκορπίζονται πάνω και γύρω από τον βράχο δίνοντας τη δυνατότητα στους μισθοφόρους του Μοροζίνι να συλλέξουν τμήματα αρχαίων γλυπτών και να τα μεταφέρουν στις ιδιωτικές τους συλλογές σε διάφορα σημεία της Ευρώπης. Η απόσπαση αρχαιοτήτων από την Ακρόπολη συνεχίζεται και τους επόμενους αιώνες με αποκορύφωμα τη βίαιη απομάκρυνση του μισού σωζόμενου γλυπτού διακόσμου του Παρθενώνα από το συνεργείο του Thomas Bruce, Λόρδου Έλγιν στις **αρχές του 19ου αιώνα**.

Σήμερα η Ακρόπολη αποτελεί παγκόσμιο μνημείο πολιτισμικής κληρονομιάς αναγνωρισμένο από την Unesco. Οι ναοί της συντηρούνται και αναστηλώνονται με βάση τις συστηματικές μελέτες που γίνονται από αρχαιολόγους, αρχιτέκτονες και συντηρητές και με τη χρήση των κατάλληλων υλικών που προασπίζουν τη διατήρηση και ανάδειξη των μνημείων.

Μουσείο Ακρόπολης
Διεύθυνση Συλλογών και Εκθέσεων
Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

Το Μουσείο Ακρόπολης

Το Μουσείο Ακρόπολης άνοιξε τις πύλες του για το κοινό τον Ιούνιο του **2009**. Πρόκειται για ένα αρχαιολογικό μουσείο με θεματικό χαρακτήρα δηλαδή όλες οι συλλογές του προέρχονται από έναν μόνο χώρο την αθηναϊκή Ακρόπολη. Αντικατέστησε το παλιό μουσείο, που θεμελιώθηκε στον Ιερό Βράχο το **1865**, το οποίο δεν μπορούσε να

ανταποκριθεί εκθεσιακά στον όγκο των ευρημάτων από τις **ανασκαφές του 19^{ου} αι.** στην Ακρόπολη αλλά ούτε και στον αριθμό των επισκεπτών που καθημερινά υποδέχεται η Ακρόπολη. Το αρχιτεκτονικό σχέδιο του νέου κτηρίου βασίστηκε στη μελέτη των Bernard Tschumi και Μιχάλη Φωτιάδη που κέρδισαν τον τέταρτο σε σειρά διεθνή διαγωνισμό που πραγματοποιήθηκε το **2000**. Η επιλογή της θέσης αλλά και ο σχεδιασμός του κτηρίου υπαγορεύτηκαν από την ανάγκη οπτικής επαφής με τον αρχαιολογικό χώρο της Ακρόπολης που βρίσκεται σε απόσταση μόλις 300 μέτρα, τις εκθεσιακές ανάγκες των αντικειμένων αλλά

και την ανάγκη διατήρησης και ενσωμάτωσης του τμήματος της αρχαίας πόλης που αποκαλύφθηκε στον χώρο κατασκευής του αρμονικά στο κτήριο του Μουσείου.

Περισσότερα για το
Μουσείο Ακρόπολης:
<https://www.theacropolismuseum.gr/i-istoria-toy-moyseiou>

<https://www.theacropolismuseum.gr/ktirio-toy-moyseiou>

<https://www.theacropolismuseum.gr/eikoniki-periigisi-sto-moyseio-akropolis>

Μουσείο Ακρόπολης
Διεύθυνση Συλλογών και Εκθέσεων
Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

Οι εκθεσιακοί χώροι αναπτύσσονται σε τρεις ορόφους του Μουσείου, ενώ ένας ακόμη απλώνεται στη βάση του:

1. πρώτος εκθεσιακός χώρος

Ο πρώτος εκθεσιακός χώρος του Μουσείου βρίσκεται στο ισόγειο και περιλαμβάνει ευρήματα από τις πλαγιές (κλιτύες) της Ακρόπολης. Το δάπεδο της αίθουσας είναι γυάλινο και επιτρέπει τη θέαση της αρχαίας γειτονιάς στη βάση του Μουσείου ενώ η ανηφορική του κλίση παραπέμπει στην ανάβαση στον βράχο της Ακρόπολης.

<https://www.theacropolismuseum.gr/ekthesiako-horoi/i-aithoysa-ton-klityon-tis-akropolis>

<https://www.theacropolismuseum.gr/polymesa/eikoniki-periigisi-stin-aithoysa-ton-klityon-tis-akropolis>

2. δεύτερος εκθεσιακός χώρος

Ο δεύτερος εκθεσιακός χώρος βρίσκεται στον πρώτο όροφο όπου ο επισκέπτης παρακολουθεί σε κυκλική πορεία, την ιστορία της κορυφής της Ακρόπολης από το 1400 π.Χ. έως τον 7^ο αι μ.Χ.

Μουσείο Ακρόπολης
Διεύθυνση Συλλογών και Εκθέσεων
Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

Στην κορυφή του κλιμακοστασίου που οδηγεί στον όροφο δεσπόζουν τα γλυπτά του Εκατομπέδου, του πρώτου μνημειακού ναού που οικοδομήθηκε στην Ακρόπολη, το 566 π.Χ.

Ωστόσο η περιήγηση ξεκινά από τα αριστερά των γλυπτών, όπου μέσα σε προθήκες παρουσιάζονται αντικείμενα που συνδέονται με το απώτερο παρελθόν της Ακρόπολης.

<https://www.theacropolismuseum.gr/ekthesiakoi-horoi/i-akropoli-stis-arhes-tis-istorias-tis>

Στη νότια πλευρά του ορόφου ανοίγεται η **αίθουσα της αρχαϊκής Ακρόπολης**.

Πρόκειται για μια ευρύχωρη ολόφωτη αίθουσα, όπου εκτίθενται αρχιτεκτονικά γλυπτά και αφιερώματα από την Ακρόπολη του 6^{ου} και των αρχών του 5^{ου} αι. π.Χ. Το φυσικό φως που εισέρχεται από τα μεγάλα

υαλοστάσια και τους φεγγίτες της οροφής δημιουργεί την αίσθηση του υπαίθριου χώρου και παραπέμπει στους εξωτερικούς χώρους του ιερού της Ακρόπολης, όπου ήταν στημένα τα γλυπτά στην αρχαιότητα.

<https://www.theacropolismuseum.gr/ekthesiakoi-horoi/i-aithoysa-tis-arhaikis-akropolis>

Στη δυτική πλευρά του πρώτου ορόφου παρουσιάζονται αρχιτεκτονικά γλυπτά και μέλη από μνημεία που συμπεριλαμβάνονται στο οικοδομικό πρόγραμμα που σχεδίασε ο Περικλής τον 5^ο αι. π.Χ. για την Ακρόπολη,

Μουσείο Ακρόπολης
Διεύθυνση Συλλογών και Εκθέσεων
Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

δηλαδή από τα **Προπύλαια**, τη μνημειακή είσοδο στην Ακρόπολη, τον **ναό της Αθηνάς Νίκης** και το **Ερέχθειο**.

<https://www.theacropolismuseum.gr/ekthesiakoi-horoi/ta-alla-mnimeia-toy-programmatos-toy-perikli>

Συνεχίζοντας στη βόρεια πλευρά του ίδιου ορόφου ο επισκέπτης μέσα από αφιερώματα, αναθηματικές βάσεις, μαρμάρινα πορτρέτα και επιγραφές παρακολουθεί την ιστορική διαδρομή της Ακρόπολης από τον 5ο αι. π.Χ. έως και το τέλος της αρχαιότητας.

<https://www.theacropolismuseum.gr/ekthesiakoi-horoi/apo-ton-5o-ai-ph-mehri-telos-tis-arhaiotitas>

3. τρίτος εκθεσιακός χώρος

Περνώντας από τον δεύτερο όροφο που φιλοξενεί χώρους αναψυχής και άλλες υπηρεσίες, ο επισκέπτης φτάνει στον τρίτο όροφο του Μουσείου, τον τρίτο εκθεσιακό χώρο, ο οποίος έχει διαμορφωθεί ειδικά για να υποδεχθεί τα γλυπτά του Παρθενώνα. Το **αίθριο** και η **Αίθουσα του Παρθενώνα** ακολουθούν τον

προσανατολισμό και τις διαστάσεις του ίδιου του ναού. Στους εξωτερικούς τοίχους του κεντρικού κτιστού πυρήνα έχουν ενσωματωθεί οι ανάγλυφοι λίθοι της ζωφόρου, στην ίδια θέση με αυτή που είχαν στο μνημείο αλλά σε χαμηλότερο ύψος για καλύτερη θέαση. Ανάμεσα στις μεταλλικές κολώνες της αίθουσας, που έχουν τον αριθμό των κιόνων του Παρθενώνα, είναι αναρτημένες, ανά ζεύγη, οι μετόπες, ενώ οι μορφές των δύο αετωμάτων, τοποθετημένες σε βάθρα σε αντίστοιχες πλευρές με εκείνες του ναού, είναι ορατές από όλες τις πλευρές.

Μουσείο Ακρόπολης
Διεύθυνση Συλλογών και Εκθέσεων
Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

Η έκθεση συνδυάζει τα αυθεντικά μαρμάρινα γλυπτά με τα γύψινα αντίγραφα αυτών που βρίσκονται στο Βρετανικό Μουσείο ή σε άλλα μουσεία του εξωτερικού. Το **υαλοστάσιο** που περιβάλλει την Αίθουσα εξασφαλίζει φυσικό φωτισμό και άμεση οπτική επαφή των γλυπτών με το μνημείο από το οποίο προέρχονται αλλά και τη σύγχρονη πόλη, μέρος της οποίας είναι το Μουσείο Ακρόπολης.

<https://www.theacropolismuseum.gr/ekthesiakoi-horoi/i-aitheysa-toy-parthenona>

<https://www.theacropolismuseum.gr/polymesa/eikoniki-periigisi-stin-aitheysa-toy-parthenona>

4. τέταρτος εκθεσιακός χώρος

Στη βάση του Μουσείου εκτείνονται τα ερείπια της αρχαίας αθηναϊκής συνοικίας που έφερε στο φως η **αρχαιολογική ανασκαφή** που προηγήθηκε της κατασκευής του.

Η ανασκαφή, που άνοιξε στο κοινό τον Ιούνιο του 2019, προσφέρει στους επισκέπτες τη δυνατότητα να γνωρίσουν από κοντά μία γειτονιά που φιλοξένησε τη ζωή και τις δραστηριότητες του ανθρώπου από την 4η χιλιετία π.Χ. έως και τον 12ο αι. μ.Χ. Δρόμοι, σπίτια, λουτρά, εργαστήρια και τάφοι συνθέτουν μια περίπλοκη εικόνα αρχαιολογικών καταλοίπων, με καλύτερα διατηρημένα αυτά της ύστερης αρχαιότητας.

Η εμπειρία του επισκέπτη ολοκληρώνεται στο μικρό **«Μουσείο της Ανασκαφής»**, που εγκαινιάστηκε τον Ιούνιο του 2024. Οργανωμένο στις νότιες παρυφές της ανασκαφής, παρουσιάζει μέρος των αντικειμένων που άφησαν πίσω τους οι άνθρωποι που γεννήθηκαν, έζησαν, εργάστηκαν και δημιούργησαν στη γωνιά αυτή της αρχαίας Αθήνας.

Περισσότερα για την ανασκαφή του Μουσείου Ακρόπολης:

<https://www.theacropolismuseum.gr/ekthesiakoi-horoi/i-arhaiologiki-anaskafi>

<https://www.theacropolismuseum.gr/node/25147>

<https://www.theacropolismuseum.gr/node/25146>

Η θεά Αθηνά και οι μύθοι της

Οι μύθοι της αρχαίας Ελλάδας δεν αντιμετωπίζονται σήμερα ως ιστορικά γεγονότα, αλλά ως αφηγήσεις που δημιουργήθηκαν για να ερμηνεύσουν τον κόσμο και την ανθρώπινη εμπειρία. Μέσα από αυτούς, οι άνθρωποι της αρχαιότητας προσπαθούσαν να εξηγήσουν φυσικά φαινόμενα, ανθρώπινες συμπεριφορές και σημαντικά γεγονότα της ζωής, ενώ ταυτόχρονα εξέφραζαν τις αξίες, τις πεποιθήσεις και τα ιδανικά της κοινωνίας τους.

Οι μύθοι αποτελούσαν αναπόσπαστο μέρος της θρησκευτικής ζωής των αρχαίων Ελλήνων και συνέβαλαν στη διαμόρφωση της ταυτότητας πόλεων και κοινοτήτων. Παράλληλα, υπήρξαν μια ανεξάντλητη πηγή έμπνευσης για την αρχαία τέχνη. Σκηνές από τη μυθολογία αποτυπώθηκαν σε ναούς, γλυπτά, αγγεία και πλήθος άλλων έργων τέχνης που σώζονται μέχρι σήμερα. Έτσι, οι μύθοι διατηρήθηκαν ζωντανοί μέσα από την τέχνη, την προφορική παράδοση αλλά και μέσα από σημαντικά έργα της αρχαίας ελληνικής γραμματείας, όπως η Ιλιάδα και η Οδύσσεια του Ομήρου και η Θεογονία του Ησιόδου.

Στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα που επιλέξατε να παρακολουθήσετε, ξεχωριστοί μύθοι θα αποτελέσουν τη γέφυρα ανάμεσα στους μαθητές και τα εκθέματα του Μουσείου Ακρόπολης. Μέσα από αυτούς, τα παιδιά θα γνωρίσουν τον τρόπο με τον οποίο οι αρχαίοι χρησιμοποιούσαν τη φαντασία και τον συμβολισμό για να ερμηνεύσουν τον κόσμο, να εκφράσουν φόβους και ελπίδες, να μεταδώσουν αξίες και να ψυχαγωγήσουν. Παράλληλα, θα έρθουν σε επαφή με την αρχαία τέχνη και τις λατρευτικές παραδόσεις, με επίκεντρο τη θεά Αθηνά, την προστάτιδα θεότητα της Αθήνας.

Το ενδιαφέρον του προγράμματος εστιάζει στους σημαντικότερους μύθους της Αθηνάς, της επίσημης θεάς της πόλης, η οποία λατρευόταν στην Ακρόπολη. Στην προστάτιδά της πόλης ήταν αφιερωμένα τα σημαντικότερα ιερά και αναθήματα της Ακρόπολης, καθώς και η μεγαλύτερη γιορτή της πόλης, τα Παναθήναια. Σύμφωνα με τη μυθολογία, η Αθηνά ήταν κόρη του Δία και της Μήτιδος, θεότητας της σοφίας και της φρόνησης. Η θαυμαστή γέννησή της από το κεφάλι του Δία είναι ένας από τους πιο γνωστούς μύθους της και συμβολίζει τη στενή της σχέση με τη σοφία, τη λογική και τη στρατηγική σκέψη. Η Αθηνά ήταν μία από τις σημαντικότερες θεότητες του αρχαιοελληνικού κόσμου. Θεωρούνταν προστάτιδα των πόλεων, της δικαιοσύνης, των τεχνών και των τεχνιτών. Η δύναμή της δεν στηριζόταν μόνο

στην πολεμική της ικανότητα, αλλά κυρίως στην εξυπνάδα, την επινοητικότητα, τη συνεργασία και τη συνετή κρίση.

Η ιδιαίτερη σχέση της με την Αθήνα εξηγείται μέσα από τον μύθο της διεκδίκησης της πόλης από την Αθηνά και τον Ποσειδώνα. Οι δύο θεοί προσέφεραν από ένα δώρο στους κατοίκους, οι οποίοι τελικά επέλεξαν την ελιά της Αθηνάς αντί της πηγής θαλασσινού νερού που δημιούργησε ο Ποσειδώνας. Η ελιά εξασφάλιζε τροφή, λάδι, ξυλεία και ευημερία και γι' αυτό κρίθηκε πολυτιμότερη. Ο μύθος αναδεικνύει αξίες όπως η ειρηνική προσφορά, η πρόνοια για το μέλλον, η συνετή αξιοποίηση των φυσικών πόρων και η ευημερία της κοινότητας, αξίες που συνδέονται στενά με τη μορφή της θεάς.

Σε πολλούς ακόμη μύθους η Αθηνά εμφανίζεται ως προστάτιδα και σύμβουλος ηρώων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο μύθος του Περσέα και της Μέδουσας. Η θεά δεν λύνει τα προβλήματα για λογαριασμό των ανθρώπων· τους καθοδηγεί ώστε να σκεφτούν, να σχεδιάσουν και να δράσουν με σύνεση. Μέσα από τέτοιες αφηγήσεις τα παιδιά μπορούν να ανακαλύψουν ότι η γνώση, η υπομονή, η συνεργασία και η σωστή σκέψη είναι συχνά σημαντικότερες από τη σωματική δύναμη.

Η Αθηνά επίσης ως προστάτιδα των τεχνών και της χειρωνακτικής εργασίας θεωρούνταν εμπνεύστρια της υφαντικής, της χειροτεχνίας και κάθε μορφής επιδέξιας κατασκευής. Ο γνωστότερος σχετικός μύθος είναι η αναμέτρησή της με την Αράχνη, μια εξαιρετικά ικανή υφάντρα που πίστεψε ότι μπορούσε να ξεπεράσει τη θεά στην τέχνη της ύφανσης. Αν και το έργο της ήταν θαυμαστό, η αλαζονεία της οδήγησε στην τιμωρία της και στη μεταμόρφωσή της σε αράχνη, καταδικασμένη να υφαίνει αδιάκοπα τον ιστό της.

Οι μύθοι της Αθηνάς αποτυπώθηκαν σε πλήθος έργων τέχνης πολλά από τα οποία προέρχονται από την Ακρόπολη αλλά και από άλλες περιοχές του αρχαίου ελληνικού κόσμου. Στις περισσότερες απεικονίσεις ή περιγραφές η Αθηνά παρουσιάζεται ως νεαρή γυναίκα ντυμένη με μακρύ ένδυμα και φορώντας στο πάνω μέρος του σώματός της τη χαρακτηριστική αιγίδα, ένα προστατευτικό κάλυμμα διακοσμημένο με το γοργόνειο, δηλαδή το κεφάλι της Μέδουσας. Κρατά ασπίδα και δόρυ και φορά περικεφαλαία, στοιχεία που υπογραμμίζουν τον ρόλο της ως προστάτιδας της πόλης και των ανθρώπων της. Δίπλα της εμφανίζονται συχνά τα χαρακτηριστικά σύμβολά της: η κουκουβάγια, σύμβολο σοφίας και

οξυδέρκειας, η ελιά, σύμβολο ειρήνης, ευημερίας και γονιμότητας, και το φίδι, που συνδέεται με την προστασία και την αναγέννηση. Στις αίθουσες του Μουσείου Ακρόπολης ο επισκέπτης μπορεί να συναντήσει πολλές από αυτές τις παραστάσεις.

Εξαιτίας των πολλών ιδιοτήτων της, η Αθηνά λατρευόταν με διαφορετικά επίθετα, τα σημαντικότερα από τα οποία παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Ιδιότητα	Επίθετο
προστάτιδα της πόλης	Πολιάς
πολεμική θεά	Παρθένος
αυτή που μάχεται στην πρώτη γραμμή	Πρόμαχος
αυτή που χαρίζει τη νίκη	Νίκη
προστάτιδα της εργασίας και των τεχνών	Εργάνη
αυτή που σκέφτεται	Σκεπτομένη
με λαμπερό ή γλαυκό βλέμμα	Γλαυκώπις
αυτή που κραδαίνει τα όπλα	Παλλάς
σωτήρας	Σώτειρα
προστάτιδα της Βουλής	Βουλαία
προστάτιδα της υγείας	Υγεία
προστάτιδα των ίππων	Ιππία

Πριν από την επίσκεψη στο Μουσείο δεν είναι απαραίτητο τα παιδιά να γνωρίζουν όλες τις λεπτομέρειες των μύθων της Αθηνάς. Είναι αρκετό να εξοικειωθούν με τη μορφή της θεάς, τα βασικά σύμβολά της και τις αξίες που αντιπροσωπεύει δηλαδή τη σοφία, τη δημιουργικότητα, τη συνεργασία, τη φρόνηση, την τεχνική δεξιότητα, τη στρατηγική σκέψη, την προστασία της κοινότητας και την ειρηνική επίλυση των προβλημάτων. Η γνωριμία με τη θεά Αθηνά μπορεί να αποτελέσει μια εξαιρετική αφετηρία για την προσέγγιση του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού. Μέσα από τους μύθους, τα παιδιά θα έχουν την ευκαιρία να παρατηρήσουν έργα τέχνης, να αναγνωρίσουν σύμβολα, να συζητήσουν διαχρονικές αξίες και να αντιληφθούν ότι οι ιστορίες του παρελθόντος εξακολουθούν να αποτελούν πολύτιμο μέσο κατανόησης της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Μουσείο Ακρόπολης
Διεύθυνση Συλλογών και Εκθέσεων
Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

Εποπτικό υλικό

Η γέννηση της θεάς Αθηνάς.
Μακέτα αναπαράστασης του συνόλου των γλυπτών που κοσμούσαν το ανατολικό αέτωμα του Παρθενώνα. Μουσείο Ακρόπολης (K. Schwerzek).

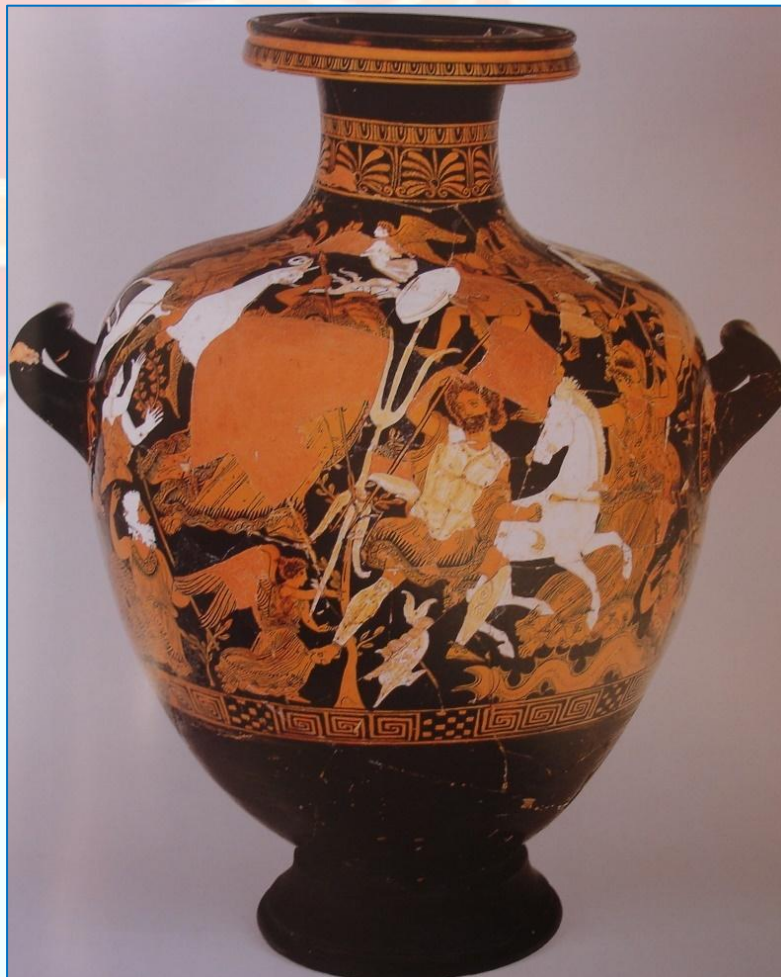
Η γέννηση της θεάς Αθηνάς.
Αττικός μελανόμορφος αμφορέας, του ζωγράφου Αντιμένη,
γύρω στο 510 π.Χ. Βρετανικό Μουσείο.
(πηγή:
https://www.britishmuseum.org/collection/object/G_1837-0609-27?selectedImageId=367014001)

Μουσείο Ακρόπολης
Διεύθυνση Συλλογών και Εκθέσεων
Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

Η διαμάχη της θεάς Αθηνάς με τον θεό Ποσειδώνα.
Μακέτα αναπαράστασης του συνόλου των γλυπτών που κοσμούσαν το δυτικό
αέτωμα του Παρθενώνα. Μουσείο Ακρόπολης (Κ. Schwerzek).

Η διαμάχη της θεάς Αθηνάς με τον θεό Ποσειδώνα.
Η υδρία της Πέλλας. 400 π.Χ.
Αρχαιολογικό Μουσείο Πέλλας.

Μουσείο Ακρόπολης
Διεύθυνση Συλλογών και Εκθέσεων
Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

Η διαμάχη του Ποσειδώνα και της Αθηνάς για την Αθήνα.
Ερυθρόμορφος καλυκωτός κρατήρας του Nazzano, περίπου 360 π.Χ. Παρίσι,
Μουσείο του Λούβρου, CA 7426
(πηγή: <https://collections.louvre.fr/en/ark:/53355/cl010263891>)

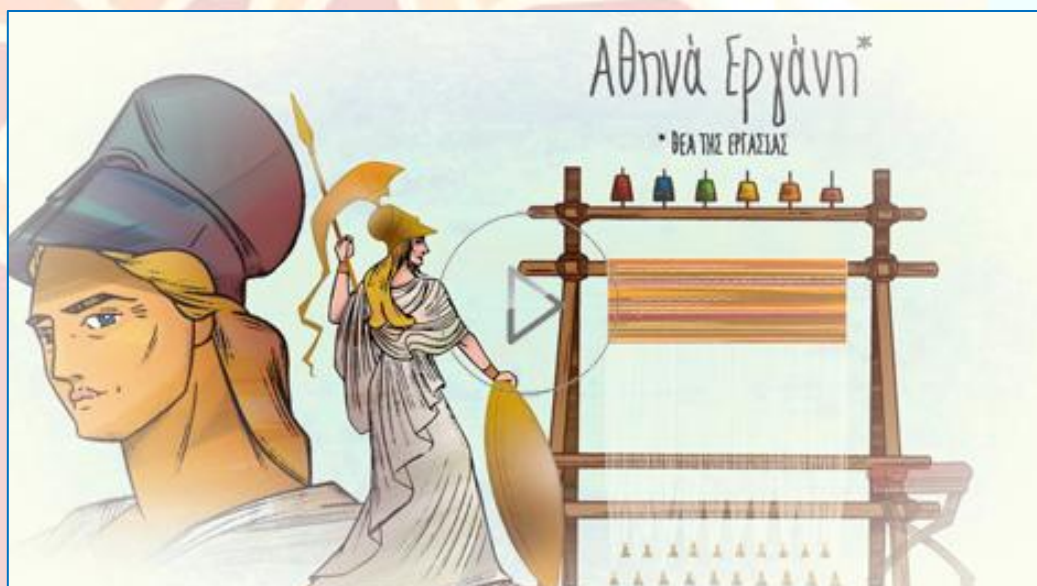
Μουσείο Ακρόπολης
Διεύθυνση Συλλογών και Εκθέσεων
Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

Περσέας και Μέδουσα.

Αττική ερυθρόμορφη υδρία, του ζωγράφου του Πανός. Γύρω στο 360 π.Χ., Βρετανικό Μουσείο, Λονδίνο.

(πηγή: https://www.britishmuseum.org/collection/object/G_1873-0820-352?selectedImageId=980386001)

Στιγμιότυπο από το βίντεο με τίτλο «Αθηνά Εργάνη. Θεά της εργασίας»,
Μουσείο Ακρόπολης (πηγή:
<https://www.theacropolismuseum.gr/athina-ergani-thea-tis-ergasias>)

Αρχιτεκτονικό μέλος με ανάγλυφη διακόσμηση με τα σύμβολα της θεάς
Αθηνάς. 1ος-2ος αι. μ.Χ. Μουσείο Ακρόπολης (πηγή:
<https://www.theacropolismuseum.gr/arhitektoniko-melos-me-anaglyfi-diakosmisi>)

Μουσείο Ακρόπολης
Διεύθυνση Συλλογών και Εκθέσεων
Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

Συμπεριφορά στο Μουσείο

ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Ενημερωνόμαστε πριν από την επίσκεψη

Πριν από τον προγραμματισμό της επίσκεψής σας συμβουλευτείτε τη σχετική σελίδα στον ιστοχώρο του Μουσείου Ακρόπολης (<https://www.theacropolismuseum.gr/mathites-kai-ekpaideytikoi>). Σιγουρευτείτε ότι έχετε επιλέξει το πρόγραμμα που ανταποκρίνεται στην εκπαιδευτική βαθμίδα των μαθητών σας και λάβετε τις βασικές πληροφορίες για αυτό (ώρες, διάρκεια κ.λ.π.).

Ερχόμαστε στο Μουσείο 15' νωρίτερα

Φροντίστε να βρίσκεστε στο Μουσείο τουλάχιστον 15 λεπτά πριν από την προγραμματισμένη ώρα, ώστε το πρόγραμμα να ξεκινήσει εγκαίρως. Λάβετε υπόψη ότι η καθυστέρησή σας πιθανόν να προκαλέσει τροποποίηση του προγράμματος.

Προμηθευόμαστε το ομαδικό μας εισιτήριο

Κατά την άφιξή σας στο Μουσείο μεταβείτε στα Ταμεία για να παραλάβετε τα εισιτήρια σας. Θα πρέπει να αναφέρετε τον κωδικό κράτησης που σας έχει σταλεί και να επιδείξετε τον κατάλογο με τα ονόματα των μαθητών και των συνοδών καθηγητών.

Αφήνουμε στο βεστιάριο τα μεγάλα αντικείμενα

Προς αποφυγή καθυστερήσεων οδηγήστε το συντομότερο την ομάδα σας στο βεστιάριο των ομάδων, στο ισόγειο του Μουσείου, για να παραδώσει σακίδια πλάτης, μεγάλες τσάντες και πανωφόρια.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Φωτογραφίζουμε όπου επιτρέπεται

Η φωτογράφιση χωρίς φλας επιτρέπεται σε όλους τους χώρους του Μουσείου Ακρόπολης εκτός από την αίθουσα της αρχαϊκής Ακρόπολης στον πρώτο όροφο του Μουσείου.

Δεν αγγίζουμε τα εκθέματα

Τα εκθέματα είναι σπάνια, πολύτιμα και αναντικατάστατα. Εξηγήστε στους μαθητές ότι τα περιεργάζονται, ρωτούν για αυτά αλλά δεν τα αγγίζουν για να μην προκληθεί ζημιά.

Δεν ενοχλούμε τους άλλους επισκέπτες

Εξηγήστε στους μαθητές ότι στο Μουσείο δεν πρέπει να ενοχλούν τους υπόλοιπους επισκέπτες. Μιλούν χαμηλόφωνα, δεν τρέχουν, δεν σπρώχνουν ο ένας τον άλλον και δεν απομακρύνονται από την ομάδα.

Τρώμε και πίνουμε έξω από τους χώρους του Μουσείου Ακρόπολης

Τα παιδιά μπορούν να κολλασίσουν μόνο στους εξωτερικούς χώρους του Μουσείου. Αν το κάνουν πριν από το πρόγραμμα, υπολογίστε σωστά τον χρόνο, ώστε να μην υπάρξει καθυστέρηση.

Μουσείο Ακρόπολης
Διεύθυνση Συλλογών και Εκθέσεων
Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ

Προτεινόμενες Δραστηριότητες

Η ενασχόληση της σχολικής ομάδας με τη μουσειακή εκπαιδευτική δράση μετά το τέλος της επίσκεψης στο Μουσείο βοηθά να μετατραπεί η μάθηση από νοητική διαδικασία σε ζωντανό βίωμα. Παράλληλα προσφέρει ένα διάλειμμα από την τυπική εκπαίδευση, εγείροντας το ενδιαφέρον των παιδιών και ανοίγει νέους ορίζοντες. Έτσι, ολοκληρώνεται ουσιαστικότερα η μουσειακή εμπειρία και η συμμετοχή στο εκάστοτε εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Μετά την επίσκεψή σας λοιπόν μπορείτε να επιλέξετε να υλοποιήσετε μέσα στην τάξη κάποιες από τις παρακάτω δράσεις ή οτιδήποτε θεωρείτε εσείς ότι θα ταίριαζε στην ομάδα των μαθητών σας.

1. Ζωγραφική εμπειρίας με στόχο την έκφραση και την ανάκληση μνήμης. Πιο συγκεκριμένα τα παιδιά μπορούν να ζωγραφίσουν τα εξής:

- τον μύθο της θεάς Αθηνάς που τους εντυπωσίασε περισσότερο,
- κάποιο από τα σύμβολα της θεάς Αθηνάς,
- «Αν ήσουν θεός ή θεά, τι δώρο θα χάριζες σε μια πόλη;».

Στο τέλος της εικαστικής δημιουργίας και για να ολοκληρωθεί η δράση, μπορεί να δημιουργηθεί στον τοίχο της τάξης μια μικρή έκθεση των έργων των μαθητών με τίτλο «Η πιο σοφή θεά της αρχαίας Ελλάδας».

2. Δημιουργικό εργαστήριο-Κατασκευή:

Προτεινόμενες κατασκευές:

- α. «Η κουκουβάγια της σοφίας»: κατασκευή με χαρτόνια, μαρκαδόρους και χρωματιστά χαρτιά.
- β. «Το δέντρο της ελιάς»: Ομαδική αφίσα όπου κάθε παιδί προσθέτει ένα φύλλο ελιάς και γράφει ή ζωγραφίζει κάτι που θεωρεί σοφό, καλό ή κάτι που έμαθε στο πρόγραμμα.
- γ. «Η ασπίδα της Αθηνάς»: κατασκευή και διακόσμηση χάρτινης ασπίδας με σύμβολα της θεάς.

3. Δημιουργία σύντομης θεατρικής παράστασης με στόχο τη δραματοποίηση και τη συνεργασία. Τα παιδιά μπορούν να χωριστούν σε ομάδες και να προσπαθήσουν να αναπαραστήσουν έναν από τους μύθους της θεάς Αθηνάς π.χ για τη διαμάχη της με τον θεό Ποσειδώνα, αναλαμβάνοντας ρόλους και χρησιμοποιώντας παντομίμα και απλά αξεσουάρ.

4. Παιχνίδι ανακάλυψης συμβόλων:

Στον χώρο της τάξης ή στην αυλή του σχολείου έχουν κρυφτεί κάρτες. Κάθε κάρτα περιλαμβάνει:

- κουκουβάγια,
- ελιά,

Μουσείο Ακρόπολης
Διεύθυνση Συλλογών και Εκθέσεων
Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

- περικεφαλαία,
- ασπίδα,
- Παρθενώνα.

Για κάθε εύρημα τα παιδιά καλούνται να απαντήσουν σε μια απλή ερώτηση σχετική με τους μύθους της θεάς Αθηνάς ή να λύσουν έναν γρίφο π.χ. «Έχω μάτια μεγάλα και βλέπω ακόμη και τη νύχτα. Ποια είμαι;»_Απάντηση: Η κουκουβάγια.

Σημείωση: Επιθυμώντας η μουσειακή εμπειρία των σχολικών ομάδων και η επικοινωνία Μουσείου - Σχολείου να μην περιορίζεται στη μεμονωμένη επίσκεψη, θα ήταν χαρά μας εάν μοιραζόσασταν μαζί μας τις όποιες δραστηριότητες πραγματοποιήσατε με αφορμή το πρόγραμμα και μετά από αυτό αλλά και τυχόν προβληματισμούς σας σχετικά με το παρόν υλικό στην ηλεκτρονική διεύθυνση learning@theacropolismuseum.gr.

Μουσείο Ακρόπολης
Διεύθυνση Συλλογών και Εκθέσεων
Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

Για την Ακρόπολη:

- Βαλαβάνης Π. (2013). *Η Ακρόπολη μέσα από το Μουσείο της*. Αθήνα: Καπόν
- Βλασσοπούλου Χ. (2008). *Η Ακρόπολη των Αθηνών τα Μνημεία και το Μουσείο*. Αθήνα: Υπουργείο Πολιτισμού.
- Μπρούσκαρη Μ. (2000). *Τα μνημεία της Ακρόπολης*. Αθήνα: Υπουργείο Πολιτισμού. Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων.
- Χωρέμη – Σπετσιέρη Α. (2010). *Ακρόπολη*. Αθήνα: Μίλητος.

Για το Μουσείο Ακρόπολης:

- Ελευθεράτου Σ. (2020) *Μουσείο Ακρόπολης, Η ανασκαφή*. Αθήνα εκδ. Μουσείου Ακρόπολης.
- Παντερμαλής Δ., Ελευθεράτου Σ., Βλασσοπούλου Χ. (2013) *Μουσείο Ακρόπολης, Οδηγός*. Εκδ. Μουσείου Ακρόπολης.
- Παντερμαλής Δ., Μάντης, Α. Χωρέμη Α. (2009) *Μουσείο Ακρόπολης, Σύντομος Οδηγός*. Εκδ. Μουσείου Ακρόπολης.
- Tschumi B. (Ed.) (2009) *Το νέο Μουσείο της Ακρόπολης*. Αθήνα: ΟΑΝΜΑ, ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε.

Για τους μύθους της θεάς Αθηνάς:

- Αδελφοί Στεφανίδη. (1990) *Ελληνική Μυθολογία Αδελφών Στεφανίδη*, βιβλίο αρ.6 Αθηνά Παλλάδα. Σειρά Α: Παραμυθένιος Όλυμπος, Αθήνα: Εκδόσεις Στεφανίδη.
- Κακριδής Ι. (2014). *Ελληνική Μυθολογία Ο Θεοί - τόμος 2*, Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών.

Για τη μάθηση στο Μουσείο

- Βέμη, Μπ. & Νάκου, Ει. (Επιμ.) (2010). *Μουσεία και Εκπαίδευση*. Αθήνα: Νήσος.
- Καλεσοπούλου Δ. (Επιμ.) (2011) *Παιδί και εκπαίδευση στο μουσείο: Θεωρητικές αφητηρίες, παιδαγωγικές πρακτικές*. Αθήνα: Πατάκης.
- Κόκκινος Γ. & Νάκου Ει. (Επιμ.) (2006). *Προσεγγίζοντας την ιστορική εκπαίδευση στις αρχές του 21ου αιώνα*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Μουσείο Ακρόπολης
Διεύθυνση Συλλογών και Εκθέσεων
Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

Νάκου, Ει. (2001). *Μουσεία: εμείς, τα πράγματα και ο πολιτισμός. Από τη σκοπιά της θεωρίας του υλικού πολιτισμού, της μουσειολογίας και της μουσειοπαιδαγωγικής*. Αθήνα: Νήσος.

Νάκου, Ει. (2009). *Μουσεία, ιστορίες και Ιστορία*. Αθήνα: Νήσος.

Νικονάνου Ν. & Κασβίκης Κ. (Επιμ.) (2008). *Εκπαιδευτικά ταξίδια στο χρόνο*. Αθήνα: Πατάκης

Νικονάνου Ν. (2010). *Μουσειοπαιδαγωγική: Από τη θεωρία στην πράξη*. Αθήνα: Πατάκης.

Νικονάνου Ν. (Επιμ.) (2015). *Μουσεία και μαθησιακή εμπειρία στον 21ο αιώνα*. Ηλεκτρονική δημοσίευση. Ανάκτηση 14.03.2024 από: <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/712>

Χρήσιμοι σύνδεσμοι

Μουσείο Ακρόπολης:

<https://www.theacropolismuseum.gr/apothetirio-ekpaideytikoy-periehomenoy>

<https://www.theacropolismuseum.gr/polymesikes-efarmoges>

<https://www.theacropolismuseum.gr/node/25137>

<https://acropolismuseumkids.gr/dimiourgo1/795-dose-xroma-kai-zoi-stin-xrysi-thea.html>

Αρχαιολογία της πόλης των Αθηνών:

<https://archaeologia.eie.gr/archaeologia/gr/index.aspx>

Αρχαιολογία της πόλης των Αθηνών:

<https://archaeologia.eie.gr/archaeologia/gr/chapters.aspx>